

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2018. gada 10. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Savienības pilsonība – LESD 18. un 21. pants – Dalībvalsts pilsoņa, kurš ir izmantojis savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, izdošana Amerikas Savienotajām Valstīm – Eiropas Savienības un šīs trešās valsts nolīgums par izdošanu – Savienības tiesību piemērošanas joma – Izdošanas aizliegums, kas tiek piemērots tikai attiecīgās valsts pilsoņiem – Brīvas pārvietošanās ierobežojums – Attaisnojums, kas balstīts uz nesodāmības novēršanu – Samērīgums – Savienības pilsoņa izcelsmes dalībvalsts informēšana

Lieta C-191/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landgericht Berlin* (Berlīnes apgabaltiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 18. martā un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 5. aprīlī, tiesvedībā

Romano Pisciotti

pret

Vācijas Federatīvo Republiku.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], E. Levits un K.G. Fernlunds [*C.G. Fernlund*] (referents), tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], S. Rodins [*S. Rodin*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un M. Vilars [*M. Vilaras*],

ģenerāladvokāts: Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs: K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 12. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *R. Pisciotti* vārdā – *R. Karpenstein, Rechtsanwalt*,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *M. Hellmann*, pārstāvji, kuriem palīdz *F. Fellenberg, Rechtsanwalt*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,
- Īrijas vārdā – *M. Browne*, *L. Williams* un *E. Creedon*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *M. Gray*, *barrister*,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. M. Tátrai* un *M. Z. Fehér*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman*, *M. A. M. de Ree* un *M. Gijzen*, pārstāves,
- Austrijas valdības vārdā – *G. Eberhard*, pārstāvis,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna* un *M. Nowak*, kā arī *K. Majcher*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *R. Troosters* un *S. Grünheid*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2017. gada 21. novembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmu ir par LESD 18. panta pirmās daļas interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Romano Piscioti*, Itālijas pilsoni, un *Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvā Republika) par viņu skarošu izdošanas lūgumu, kuru šai dalībvalstij ir nosūtījušas Amerikas Savienotās Valstis.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

ES un ASV nolīgums

- 3 2003. gada 25. jūnija Nolīguma par izdošanu starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm (OV 2003, L 181, 27. lpp., turpmāk tekstā – “ES un ASV nolīgums”) 1. pantā ir noteikts:

“Atbilstoši šā nolīguma noteikumiem Līgumslēdzējas puses apņemas veicināt sadarbības pastiprināšanu izdošanas attiecību jomā starp dalībvalstīm un Amerikas Savienotajām Valstīm attiecībā uz likumpārkāpēju izdošanu.”

- 4 ES un ASV nolīguma 10. pantā “Vairāku valstu izdošanas vai nodošanas lūgums” ir paredzēts:

“1. Ja lūguma saņēmēja valsts saņem lūgumu no lūguma iesniedzējas valsts un no jebkuras citas valsts vai valstīm vienas un tās pašas personas izdošanai par vienu un to pašu vai dažādiem nodarījumiem, lūguma saņēmējas valsts izpildiestāde nosaka, kurai valstij, ja tāda ir, tā nodos personu.

2. Ja lūguma saņēmēja valsts saņem izdošanas lūgumu no Amerikas Savienotajām Valstīm un nodošanas lūgumu atbilstoši Eiropas apcietināšanas orderim vienai un tai pašai personai par vienu un to pašu vai dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem, lūguma saņēmējas dalībvalsts atbildīgā iestāde nosaka, kurai valstij, ja tāda ir, tā nodos personu. Šajā gadījumā atbildīgā iestāde ir lūguma saņēmējas dalībvalsts izpildiestāde, ja šī iestāde pieņem lēmumus par konkurējošiem lūgumiem saskaņā ar spēkā

esošo divpusējo izdošanas līgumu starp Amerikas Savienotajām Valstīm un dalībvalsti; ja tas nav paredzēts divpusējā izdošanas līgumā, kompetento iestādi nozīmē attiecīgā dalībvalsts, ievērojot 19. pantu.

3. Lūguma saņēmēja valsts, pieņemot lēmumu saskaņā ar 1. un 2. punktu, ņem vērā visus būtiskos faktorus, tai skaitā un ne tikai, faktorus, kas noteikti piemērojamā izdošanas līgumā, un, ja vēl nav noteikti, šādus faktorus:

- a) vai lūgumi tika veikti atbilstoši līgumam;
- b) vietas, kur izdarīts katrs noziedzīgais nodarījums;
- c) lūguma iesniedzējas valsts attiecīgās intereses;
- d) noziedzīgo nodarījumu smagumu;
- e) cietušās personas pilsonību;
- f) turpmākas izdošanas iespējamību starp valstīm, kas iesniedz lūgumu, un
- g) lūgumu saņemšanas hronoloģisko secību no valstīm, kas tos iesniedza.”

5 ES un ASV nolīguma 17. pantā “Nereglamentētie iemesli” ir paredzēts:

“1. Šis nolīgums neierobežo lūguma saņēmēju valsti sniegt atteikumu, kura pamatojums ir iemesls, ko nereglamentē šis nolīgums, bet kas ir atrunāts spēkā esošajā divpusējā izdošanas līgumā starp dalībvalsti un Amerikas Savienotajām Valstīm.

2. Ja lūguma saņēmējas valsts konstitucionālie principi vai saistošie galīgie tiesu nolēmumi var radīt šķērslī tās izdošanas saistību pildīšanai un šajā nolīgumā vai attiecīgā divpusējā līgumā nav paredzēta jautājumu atrisināšana, starp lūguma saņēmēju un iesniedzēju valsti notiek konsultācijas.”

Pamatlēmums 2002/584/TI

6 Savienības tiesību normas par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu ietver Padomes Pamatlēmumu 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.).

Vācijas tiesības

Pamatlikums

7 1949. gada 23. maija *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums; *BGBL.* 1949, 1), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietas faktiskajiem apstākļiem (turpmāk tekstā – “Pamatlikums”), 16. panta 2. punktā ir noteikts:

“Neviens Vācijas pilsonis nevar tikt izdots citai valstij. Ar likumu var noteikt atkāpes attiecībā uz izdošanu [...] dalībvalstij vai starptautiskai tiesai, ja vien ir nodrošināta tiesiskuma principu ievērošana.”

Vācijas un Amerikas Savienoto Valstu līgums par izdošanu

- 8 1978. gada 20. jūnija *Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten* (Vācijas Federatīvās Republikas un Amerikas Savienoto Valstu līgums par izdošanu) (*BGBL.* 1980 II, 646. lpp., turpmāk tekstā – Vācijas un Amerikas Savienoto Valstu līgums par izdošanu”) 7. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Līgumslēdzējām pusēm nav pienākuma izdot savus pilsoņus. [..]”

IRG

- 9 1982. gada 23. decembra *Gesetz über internationale Rechtshilfe in Strafsachen* (Likums par starptautisko tiesisko palīdzību krimināllietās; *BGBL.* 1982 I, 2071. lpp.) 12. pantā “Izdošanas atļauja” ir paredzēts:

“[...] izdošanu drīkst atļaut tikai tad, ja tiesa to ir atzinusi par pieļaujamu.”

- 10 *IRG* 13. panta “Materiāltiesiskā kompetence” 1. punktā ir paredzēts:

“Nolēmumus pieņem [...] *Oberlandesgericht* [Federālās zemes Augstākā tiesa, Vācija]. *Oberlandesgericht* [Federālās zemes Augstākās tiesas] nolēmumi nav pārsūdzami [..].”

- 11 Saskaņā ar *IRG* 23. pantu “Nolēmums par iebildumiem, ko cēlusi persona, pret kuru tiek veikta kriminālvajāšana”:

“Par personas, pret kuru tiek veikta kriminālvajāšana, iebildumiem par izdošanas apcietināšanas orderi vai tā izpildi lemj *Oberlandesgericht* [Federālās zemes Augstākā tiesa].”

- 12 *IRG* 74. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Federālā Tieslietu un patērētāju tiesību aizsardzības ministrija lemj par ārvalstu savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumiem un par savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumu iesniegšanu ārvalstīs, vienojoties ar Ārlietu ministriju un citām federālajām ministrijām, uz kuru darbību attiecas savstarpēja tiesiskā palīdzība. [..]”

Kriminālkodekss

- 13 *Strafgesetzbuch* (Kriminālkodekss, *BGBL.* 1998 I, 3322. lpp.) 7. panta 2. punktā ir paredzēts, ka Vācijas krimināltiesības ir piemērojamas nodarījumiem, kas veikti ārpus Vācijas, ja nodarījums ir sodāms tajā valstī, kurā tas ir veikts, vai arī nodarījuma izdarīšanas vieta nav nevienas valsts kriminālajā jurisdikcijā, un – gadījumā, kad tā izdarītājs nodarījuma brīdī ir ārvalstnieks, – ja viņš atradās valsts teritorijā un ja, lai gan izdošanas likums atļauj viņa izdošanu saistībā ar nodarījuma veidu, viņš netiek izdots, jo sapratīgā termiņā nav iesniegts izdošanas lūgums vai tas ir ticis noraidīts, vai izdošana pati par sevi nav īstenojama.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 14 *R. Pisciotti* ir Itālijas pilsonis. Amerikas Savienotajās Valstīs attiecībā uz viņu tiek veikta izmeklēšana kopš 2007. gada par piedalīšanos pret konkurenci vērstās saskaņotās darbībās un kartēļos, un uz viņu attiecas Amerikas Savienoto Valstu iestāžu lūgums par izdošanu kriminālvajāšanas veikšanai.

- 15 2010. gada 26. augustā attiecībā uz viņu tika izsniegts *US District Court for the Southern District of Florida in Fort Lauderdale* (Amerikas Savienoto Valstu Floridas Dienvidu apgabala apgabaltiesa Fortloderdeilā) apcietināšanas orderis, kā arī šīs tiesas *Grand Jury* apsūdzības raksts. *R. Pisciotti* tika izvirzīta apsūdzība par dalību jūras cauruļvadu ražotāju komercpārstāvju darba grupā, kura laikposmā no 1999. gada līdz 2006. gada beigām ir kropļojusi konkurenci, sadalot šo cauruļvadu pārdošanas tirgu Floridas štatā (Amerikas Savienotās Valstis) un citur.
- 16 2013. gada 17. jūnijā, kad *R. Pisciotti* atceļā no Nigērijas uz Itāliju veica pārsēšanos Frankfurtes pie Mainas (Vācija) lidostā, viņu aizturēja Vācijas Federālās policijas darbinieki.
- 17 2013. gada 18. jūnijā *R. Pisciotti* tika nogādāts *Amtsgericht Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas pirmās instances tiesa, Vācija), lai izskatītu Amerikas Savienoto Valstu iesniegto lūgumu par viņa apcietināšanu. Prasītājs paziņoja, ka nepiekrīt neoficiālajai vienkāršotajai izdošanai.
- 18 Pamatojoties uz *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē pie Mainas, Vācija) 2013. gada 24. jūnija rīkojumu, *R. Pisciotti* tika piemērots pagaidu izdošanas apcietinājums. 2013. gada 7. augustā Amerikas Savienotās Valstis nosūtīja Vācijas Federatīvajai Republikai oficiālu izdošanas lūgumu.
- 19 2013. gada 16. augustā *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē pie Mainas) nolēma *R. Pisciotti* pagaidu izdošanas apcietinājumu turpmāk piemērot kā oficiālu izdošanas apcietinājumu.
- 20 Ar 2014. gada 22. janvāra rīkojumu *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē pie Mainas) nolēma, ka *R. Pisciotti* izdošana ir pieļaujama.
- 21 2014. gada 6. februārī *R. Pisciotti* iesniedza *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa, Vācija) pieteikumu par pagaidu noregulējuma noteikšanu, lai nepieļautu *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē pie Mainas) 2014. gada 22. janvāra rīkojuma izpildi. *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa) šo pieteikumu noraidīja ar 2014. gada 17. februāra rīkojumu.
- 22 2014. gada 26. februāra vēstulē *R. Pisciotti* norādīja *Bundesministerium der Justiz* (Federālās zemes Tieslietu ministrija, Vācija), ka viņa izdošana esot pretrunā Savienības tiesībām, jo ar burtisku un tikai uz Vācijas pilsoņiem attiecinātu Pamatlikuma 16. panta 2. punkta pirmā teikuma piemērošanu tiekot pārkāpts vispārējais diskriminācijas aizlieguma princips.
- 23 2014. gada 17. martā Vācijas Federatīvā Republika atļāva *R. Pisciotti* izdošanu, kas tika veikta 2014. gada 3. aprīlī.
- 24 Šajā pašā 17. martā *R. Pisciotti* cēla prasību *Landgericht Berlin* (Berlīnes apgabaltiesa, Vācija), lūdzot tai konstatēt Vācijas Federatīvās Republikas atbildību par atļauju izdot viņu un piespriet šai dalībvalstij atlīdzināt nodarīto kaitējumu.
- 25 Tā kā *R. Pisciotti* atzina savu vainu kriminālprocesā, kas pret viņu bija uzsākts Amerikas Savienotajās Valstīs, viņam tika piespriesta brīvības atņemšana uz diviem gadiem, soda izciešanas termiņā ieskaitot apcietinājumā Vācijā pavadītos deviņus ar pusi mēnešus, kā arī noteikts naudas sods 50 000 ASV dolāru (aptuveni 40 818 EUR) apmērā. *R. Pisciotti* kriminālsodu izcieta Amerikas Savienotajās Valstīs līdz savai atbrīvošanai 2015. gada 14. aprīlī.
- 26 Iesniedzējtiesa precizē, ka saskaņā ar *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa) judikatūru Vācijas Federatīvajai Republikai ir jāpilda Pamatlikuma 1. panta 3. punktā un 20. panta 3. punktā noteiktais pienākums veikt izdošanas atļaujas likumības pārbaudi un jāievēro iespējamās starptautisko tiesību saistības. Tā piebilst, ka *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa)

ir nospriedusi – tostarp *R. Pisciotti* gadījumā –, ka LESD 18. pantā noteiktais diskriminācijas aizliegums pilsonības dēļ neattiecas uz izdošanas attiecībām ar trešajām valstīm, jo šī joma neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā.

- 27 Iesniedzējtiesa norāda, ka atšķirībā no *Bundesverfassungsgericht* (Federālā konstitucionālā tiesa) tā uzskata, ka Savienības tiesības šajā lietā ir piemērojamas. Tā uzsver, ka *R. Pisciotti*, lidojot no Nigērijas uz Itāliju un veicot pārsēšanos Frankfurtes pie Mainas lidostā, īstenoja LESD 21. panta 1. punktā piešķirtās tiesības pārvietoties. Turklāt arī viņa izdošana Amerikas Savienotajām Valstīm, pēc tās domām, varētu ietilpt Savienības tiesību materiālajā piemērošanas jomā ASV un ES nolīguma dēļ.
- 28 Iesniedzējtiesai šajā kontekstā ir šaubas, vai šā nolīguma 17. panta 2. punktu tomēr nevarētu interpretēt tā, ka Savienības tiesību piemērošanā ar to ir ieviests izņēmums un ka tādējādi varētu tikt attaisnota diskriminācija pilsonības dēļ. Tomēr tā sliecas uzskatīt, ka šāds attaisnojums, ņemot vērā Savienības primārās tiesības, ir izslēgts.
- 29 Gadījumā, ja Vācijas Federatīvā Republika ir izdarījusi Savienības tiesību pārkāpumu, šī tiesa vēlas noskaidrot, vai tas ir “pietiekami būtisks”, lai rastos tiesības uz atlīdzinājumu. Tā norāda, ka tā sliecas apstiprinošas atbildes virzienā, un uzsver, ka, tās ieskatā, dalībvalstij šajā lietā bija ārkārtīgi ierobežota rīcības brīvība vai tādas pat vispār nebija. Tomēr tai šajā ziņā ir šaubas, jo brīdī, kad Vācijas Federatīvā Republika pieņēma savu lēmumu, Tiesas judikatūra par šo jautājumu nepastāvēja.
- 30 Šādos apstākļos *Landgericht Berlin* (Berlīnes apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) a) Vai dalībvalsts veikta [personu] izdošana trešajai valstij ir jautājums, kas neatkarīgi no konkrētā gadījuma nekad neietilpst Līgumu materiālajā piemērošanas jomā, un tādējādi, (burtiski) piemērojot konstitucionālu normu (šajā gadījumā – Vācijas Pamatlikuma 16. panta 2. punkta pirmo teikumu), kas liedz izdot trešajām valstīm tikai savus pilsoņus, nav jāņem vērā Eiropas tiesībās noteiktais diskriminācijas aizliegums, kas izriet no LESD 18. panta pirmās daļas?
- b) Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša – vai uz pirmo jautājumu ir jāatbild citādi, ja dalībvalsts veic [personu] izdošanu Amerikas Savienotajām Valstīm, pamatojoties uz [ES un ASV] nolīgumu par izdošanu?

- 2) Ja dalībvalstu veikta [personu] izdošana Amerikas Savienotajām Valstīm *a priori* nav izslēgta no Līgumu piemērošanas jomas:

Vai LESD 18. panta pirmā daļa un par to pieņemtā attiecīgā Tiesas judikatūra ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts neattaisnojami pārkāpj LESD 18. panta pirmajā daļā noteikto diskriminācijas aizliegumu, ja tā, pamatojoties uz konstitucionālu normu (šajā gadījumā – Pamatlikuma 16. panta 2. punkta pirmo teikumu), trešo valstu izdošanas lūgumu gadījumā īsteno atšķirīgu attieksmi pret saviem pilsoņiem un citu [..] dalībvalstu pilsoņiem, izdodot tikai pēdējos minētos?

- 3) Ja tiek atbildēts apstiprinoši, ka iepriekš minētajos gadījumos tiek pārkāpts LESD 18. panta pirmajā daļā noteiktais vispārējais diskriminācijas aizliegums:

Vai Eiropas Savienības Tiesas judikatūra ir jāsaprot tādējādi, ka tādā lietā kā izskatāmā lieta, kad, pirms kompetentā iestāde atļauj izdošanu, tiesas procesā obligāti tiek veikta likumības pārbaude, kuras rezultāti iestādei ir saistoši tikai tad, ja izdošana tiek atzīta par nepieļaujamu, jau vienkāršs LESD 18. panta pirmajā daļā noteiktā diskriminācijas aizlieguma pārkāpums var būt būtisks pārkāpums vai arī tam ir jābūt acīmredzamam pārkāpumam?

4) Ja tam nav jābūt acīmredzamam pārkāpumam:

Vai Eiropas Savienības Tiesas judikatūra ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā lietā kā izskatāmā lieta pietiekami būtiska pārkāpuma pastāvēšana ir jānoliedz jau tādēļ vien, ka, neeksistējot Tiesas judikatūrai attiecībā uz konkrēto situāciju (šajā gadījumā – LESD 18. panta pirmajā daļā noteiktā vispārējā diskriminācijas aizlieguma materiālo piemērojamību dalībvalstu veiktajai [personu] izdošanai Amerikas Savienotajām Valstīm), valsts izpildvaras augstākā institūcija sava lēmuma pamatojumam var atsaukties uz saderību ar valsts tiesu nolēmumiem, kas iepriekš ir tikuši pieņemti šajā pašā lietā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 31 Ar pirmo jautājumu iesniedzēja būtībā vaicā, vai Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkots, kurā Savienības pilsonis, uz ko atbilstoši ES un ASV nolīgumam attiecās lūgums par izdošanu Amerikas Savienotajām Valstīm, šā lūguma iespējamās izpildes nolūkos ir apcietināts dalībvalstī, kura nav viņa pilsonības dalībvalsts, šā pilsoņa situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā.
- 32 Šajā ziņā, tā kā pamatlietā aplūkots izdošanas lūgums ir ticis iesniegts atbilstoši ES un ASV nolīgumam pēc šā nolīguma stāšanās spēkā, ir jākonstatē, ka šis nolīgums tam ir piemērojams.
- 33 Turklāt ir jāatgādina, ka 2016. gada 6. septembra spriedumā *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630, 30. punkts), kas attiecas uz tādas trešās valsts izsniegtu izdošanas lūgumu, ar kuru Savienība nav noslēgusi izdošanas nolīgumu, Tiesa nosprieda, ka, lai gan noteikumi par izdošanu šāda nolīguma neesamības gadījumā ir dalībvalstu kompetencē, LESD 18. panta – kas tiek aplūkots kopsakarā ar LESD noteikumiem par Savienības pilsonību – piemērošanas jomā esošās situācijas ietver tās situācijas, kuras ir saistītas ar LESD 21. pantā piešķirtās brīvības pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā izmantošanu.
- 34 Līdz ar to, ņemot vērā minēto spriedumu, ir jāuzskata, ka tāda Savienības pilsoņa kā *R. Pisciotti*, kurš ir Itālijas pilsonis, kas ir izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties Savienībā, veicot pārsēšanos Vācijā atpakaļceļā no Nigērijas, situācija ietilpst Līgumu piemērošanas jomā LESD 18. panta izpratnē. Apstākļi, ka apcietināšanas brīdī viņš Vācijā atradās tikai caurceļojot, nevar atspēkot šo konstatējumu.
- 35 Tāpēc uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkots, kurā Savienības pilsonis, uz ko attiecās lūgums par izdošanu Amerikas Savienotajām Valstīm, šā lūguma iespējamās izpildes nolūkos ir ticis apcietināts dalībvalstī, kura nav viņa pilsonības dalībvalsts, šā pilsoņa situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, ciktāl minētais pilsonis ir īstenojis savas tiesības brīvi pārvietoties Savienībā un minētais izdošanas lūgums ir ticis izsniegts ES un ASV nolīguma ietvaros.

Par otro jautājumu

- 36 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tādā gadījumā, kāds ir šā sprieduma 35. punktā izklāstītais, LESD 18. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka lūguma saņēmēja dalībvalsts uz konstitucionālo tiesību normas pamata nošķir savus pilsoņus un citu dalībvalstu pilsoņus un atļauj pēdējo minēto pilsoņu izdošanu, kaut arī tā neatļauj savu pilsoņu izdošanu.
- 37 Otrais jautājums ir jāizvērtē ES un ASV nolīguma kontekstā.

- 38 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka šajā nolīgumā, kura priekšmets atbilstoši tā 1. pantam ir veicināt Eiropas Savienības un Amerikas Savienoto Valstu sadarbības pastiprināšanu starp dalībvalstīm un šo trešo valsti spēkā esošo izdošanas attiecību jomā, jautājums par lūguma saņēmēja valsts iespējamu atšķirīgu attieksmi pret saviem pilsoņiem un citu valstu pilsoņiem pats par sevi nav aplūkots. Turklāt, izņemot tā 13. pantu, kurš attiecas uz nāvessodu, šajā nolīgumā nav paredzēti patstāvīgi iemesli izdošanas atteikšanai.
- 39 Tomēr ES un ASV nolīguma 17. panta 1. punktā ir skaidri noteikts, ka dalībvalsts kā lūguma saņēmēja valsts atbilstoši divpusējam līgumam starp šo valsti un Amerikas Savienotajām Valstīm var atsaukties uz tādu izdošanas atteikuma iemeslu, kurš nav reglamentēts minētajā nolīgumā. Runājot par Vācijas un Amerikas Savienoto Valstu līgumu par izdošanu, ir jānorāda, ka tā 7. panta 1. punktā līgumslēdzējām valstīm ir atļauts neizdot savus pilsoņus.
- 40 Turklāt ES un ASV nolīguma 17. panta 2. punktā ir noteikts, ka, ja lūguma saņēmēja valsts konstitucionālie principi var radīt šķērsli tās izdošanas saistību pildīšanai un nedz ES un ASV nolīgumā par izdošanu, nedz attiecīgajā divpusējā līgumā nav paredzēta jautājuma atrisināšana, starp lūguma saņēmēju un iesniedzēju valsti notiek konsultācijas.
- 41 Tādējādi šajā 17. pantā dalībvalstij, pamatojoties vai nu uz divpusēju līgumu, vai tās konstitucionālo tiesību normām, principā ir atļauts piešķirt saviem pilsoņiem īpašu statusu, aizliedzot viņu izdošanu.
- 42 Lai gan tas tā ir, šīs pilnvaras ir jāīsteno atbilstoši primārajām tiesībām, it īpaši LESD noteikumiem par vienlīdzīgu attieksmi pret Savienības pilsoņiem un viņu pārvietošanās brīvību.
- 43 Līdz ar to tam, ka dalībvalsts, pamatojoties uz ES un ASV nolīguma 17. panta 1. vai 2. punktu, piemēro tādu divpusējā nolīgumā starp šo dalībvalsti un Amerikas Savienotajām Valstīm paredzētu noteikumu par izdošanas atteikumu, kāds ir Vācijas un Amerikas Savienoto Valstu līguma par izdošanu 7. panta 1. punkts, vai arī tādu valsts tiesību normu kā Pamatlikuma 16. pants, kurā noteikts, ka neviens vācietis nedrīkst tikt izdots, ir jābūt saderīgam ar LESD un it īpaši ar tā 18. un 21. pantu.
- 44 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka dalībvalsts noteikumi par izdošanu, ar kuriem ir paredzēta atšķirīga attieksme atkarībā no tā, vai attiecīgā persona ir šīs dalībvalsts pilsonis vai citas dalībvalsts pilsonis, tādā ziņā, ka rezultātā citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir pārvietojušies uz lūguma saņēmēja dalībvalsts teritoriju, netiek piešķirta aizsardzība pret izdošanu, kāda ir pēdējās minētās dalībvalsts pilsoņiem, var ietekmēt pirmo minēto pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties Savienībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 32. punkts).
- 45 No tā izriet, ka tādā situācijā kā pamatlietā nevienlīdzīga attieksme, kas izpaužas tādējādi, ka ir ļauts izdot Savienības pilsoni – kā *R. Pisciotti* –, kurš ir tādas dalībvalsts pilsonis, kas nav lūguma saņēmēja dalībvalsts, rada pārvietošanās brīvības ierobežojumu LESD 21. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 33. punkts).
- 46 Šādam ir ierobežojumam ir jābūt pamatotam ar objektīviem apsvērumiem un ir jābūt samērīgam ar sasniedzamo leģitīmo mērķi (skat. it īpaši spriedumus, 2011. gada 12. maijs, *Runevič-Vardyn* un *Wardyn*, C-391/09, EU:C:2011:291, 83. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 34. punkts).
- 47 Tiesa ir atzinusi, ka mērķis izvairīties no personu, kas izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, nesodāmības riska ietilpst noziedzības novēršanā un apkarošanā. Šis mērķis kontekstā ar LES 3. panta 2. punktā minēto brīvības, drošības un tiesiskuma telpu bez iekšējām robežām ir jāuzskata par tādu, kas Savienības tiesībās ir leģitīms (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 36. un 37. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 48 Tomēr pasākumus, kas ierobežo tādu pamatbrīvību kā LESD 21. pantā paredzētā pamatbrīvība, ar objektīviem apsvērumiem var attaisnot tikai tad, ja šie pasākumi ir nepieciešami, lai aizsargātu intereses, ko ar tiem paredzēts nodrošināt, un vienīgi tad, ja šos mērķus nevar sasniegt ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem (spriedumi, 2011. gada 12. maijs, *Runevič-Vardyn* un *Wardyn*, C-391/09, EU:C:2011:291, 88. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 38. punkts).
- 49 *R. Pisciotti* apgalvo, ka, tā kā Vācijas Federatīvā Republika savās valsts tiesībās, proti, Kriminālkodeksa 7. panta 2. punktā, paredz iespēju veikt tādas personas kriminālvajāšanu, kura ir no citas dalībvalsts, ja izdošanu nevar īstenot, tad šai pirmajai dalībvalstij ir jāizvēlas šis mazāk ierobežojošais risinājums un izdošana nav jāveic. Savukārt Vācijas valdība apstrīd šīs tiesību normas interpretāciju, uz kuru balstīts šis arguments.
- 50 Tomēr šajā gadījumā jautājums ir tikai par to, vai Vācijas Federatīvā Republika attiecībā pret *R. Pisciotti* būtu varējusi rīkoties tādā veidā, kas mazāk aizskartu viņa tiesību uz brīvu pārvietošanos īstenošanu, ja tā būtu apsvērusi viņa nodošanu Itālijas Republikai tā vietā, lai viņu izdotu Amerikas Savienotajām Valstīm.
- 51 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka ir jādod priekšroka informācijas apmaiņai ar to dalībvalsti, kuras pilsonība ir attiecīgajai personai, lai attiecīgā gadījumā sniegtu šīs dalībvalsts iestādēm iespēju izdot Eiropas apcietināšanas orderi kriminālvajāšanas veikšanas nolūkā. Tādējādi gadījumā, ja dalībvalsts, uz ko ir pārvietojies Savienības pilsonis, kurš ir kādas citas dalībvalsts pilsonis, ir saņēmusi tādas trešās valsts izdošanas lūgumu, ar ko pirmā dalībvalsts ir noslēgusi izdošanas lūgumu, tai ir pienākums informēt dalībvalsti, kuras pilsonība ir minētajam pilsonim, un attiecīgā gadījumā pēc šīs pēdējās dalībvalsts lūguma nodot tai minēto pilsoni atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 noteikumiem, ar nosacījumu, ka šai dalībvalstij atbilstoši tās valsts tiesībām ir kompetence veikt kriminālvajāšanu attiecībā uz šo personu par ārpus tās valsts teritorijas izdarītajiem nodarījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 48. un 50. punkts).
- 52 Lai gan šis risinājums – kā izriet no 2016. gada 6. septembra sprieduma *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) 46. punkta – ir ticis rasts kontekstā, kuru raksturo apstākļi, ka starp Eiropas Savienību un attiecīgo trešo valsti nepastāvēja starptautisks nolīgums izdošanas jomā, tas ir piemērojams tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā, kurā ES un ASV nolīgumā lūguma saņēmējai dalībvalstij ir piešķirtas pilnvaras neizdot savus pilsoņus.
- 53 Šo secinājumu nevar likt apšaubīt atsevišķu apsvērumus iesniegušo valdību arguments, ka prioritātes piešķiršana nodošanas lūgumam uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata attiecībā pret Amerikas Savienoto Valstu izsniegtu izdošanas lūgumu atņemtu iedarbību ES un ASV nolīguma 10. panta 2. un 3. punktā paredzētajam noteikumam, saskaņā ar ko lūguma saņēmējas dalībvalsts kompetentā iestāde šādas kolīzijas gadījumā nosaka valsti, kurai persona tiks nodota, balstoties uz visiem būtiskajiem faktoriem.
- 54 Proti, iespējamībai, ka šā sprieduma 51. punktā atgādinātais sadarbības mehānisms liek šķērsli izdošanas lūgumam uz trešo valsti, piešķirot prioritāti Eiropas apcietināšanas orderim, lai rīkotos veidā, kas mazāk aizskar tiesību uz brīvu pārvietošanos īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 49. punkts), nav automātiska rakstura. Tādējādi, lai aizsargātu mērķi izvairīties no attiecīgās personas nesodāmības riska par tādām darbībām, kuras tai ir pārņemtas izdošanas lūgumā, dalībvalsts, kura nav lūguma saņēmēja dalībvalsts, iespējami izdotam Eiropas apcietināšanas orderim ir jāatteicas vismaz uz tiem pašiem nodarījumiem un – kā tas izriet no 2016. gada 6. septembra sprieduma *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) 50. punkta – izsniegšanas dalībvalstij uz tās tiesību pamata ir jābūt kompetentai veikt šīs personas kriminālvajāšanu par šādiem nodarījumiem, pat ja tie ir veikti ārpus tās teritorijas.

- 55 Šajā gadījumā – kā ģenerālvokāts to ir norādījis savu secinājumu 52. punktā – no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, kā arī no tiesas sēdes izriet, ka Itālijas Republikas konsulārās iestādes pirms pamatlietā aplūkotā izdošanas lūguma izpildes ir tikušas informētas par *R. Pisciotti* situāciju, taču tās nav izsniegušas Eiropas apcietināšanas orderi attiecībā uz šo personu.
- 56 Līdz ar to uz otro jautājumu ir jāatbild, ka tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkots, kurā Savienības pilsonis, uz ko attiecās lūgums par izdošanu Amerikas Savienotajām Valstīm atbilstoši ES un ASV nolīgumam, šā lūguma iespējamās izpildes nolūkos ir ticis apcietināts dalībvalstī, kura nav viņa pilsonības dalībvalsts, LESD 18. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tas, ka lūguma saņēmēja dalībvalsts uz konstitucionālo tiesību normas pamata nošķir savus pilsoņus un citu dalībvalstu pilsoņus un atļauj pēdējo minēto pilsoņu izdošanu, kaut arī tā neatļauj savu pilsoņu izdošanu, ja tā iepriekš tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kuras pilsonis ir attiecīgā persona, ir sniegusi iespēju viņu pieprasīt uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata un šī dalībvalsts šajā ziņā nav veikusi nekādus pasākumus.

Par trešo un ceturto jautājumu

- 57 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, trešais un ceturtais jautājums nav jāaplūko.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Attiecībā uz pamatlīetas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkots, kurā Savienības pilsonis, uz ko attiecās lūgums par izdošanu Amerikas Savienotajām Valstīm, šā lūguma iespējamās izpildes nolūkos ir ticis apcietināts dalībvalstī, kura nav viņa pilsonības dalībvalsts, šā pilsoņa situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, ciktāl minētais pilsonis ir īstenojis savas tiesības brīvi pārvietoties Eiropas Savienībā un minētais izdošanas lūgums ir ticis izsniegts 2003. gada 25. jūnija Nolīguma par izdošanu starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm ietvaros.**
- 2) **Tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkots, kurā Savienības pilsonis, uz ko attiecās lūgums par izdošanu Amerikas Savienotajām Valstīm atbilstoši 2003. gada 25. jūnija Nolīgumam par izdošanu starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm, šā lūguma iespējamās izpildes nolūkos ir ticis apcietināts dalībvalstī, kura nav viņa pilsonības dalībvalsts, LESD 18. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tas, ka lūguma saņēmēja dalībvalsts uz konstitucionālo tiesību normas pamata nošķir savus pilsoņus un citu dalībvalstu pilsoņus un atļauj pēdējo minēto pilsoņu izdošanu, kaut arī tā neatļauj savu pilsoņu izdošanu, ja tā iepriekš tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kuras pilsonis ir attiecīgā persona, ir sniegusi iespēju viņu pieprasīt uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata un šī dalībvalsts šajā ziņā nav veikusi nekādus pasākumus.**

[Paraksti]